WASHINGTON D C

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 248. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА 2-го ГРУДНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 2, 1953. No. 248. VOL. LXI.

ДОЛЛЕС ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ЗУСТРІЧ З СОВЄТАМИ

ВІН ОДНОЧАСНО ЗАЯВИВ, ЩО ПОЇДЕ НА КОНФЕРЕНЦІЮ, ЩОБ БОРОНИТИ, А НЕ ЗРАДИТИ АМЕРИКАНСЬКІ ЗАСАДИ ВОЛІ. АМЕРИКА НЕ ЗАБУДЕ ПРО ПОНЕВОЛЕНІ СОВЄТАМИ НАРОДИ

Вашингтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес заявив на окремій комісії в Палаті Репрезентантів, яка відбуває переслухування в справі окупації балтійських держав, що ЗДА погоджуються на конференцію чотирьох міністрів закордонних справ (ЗДА, Англії, Франції і Совєтів), щоб довести світові, що Америка дійсно змагає до замирення. Але він одночасно запевнив, що представник ЗДА поїде на цю конференцію не на те, щоб зрадити основні засади волі, за які бореться американський нарід, тільки на те, щоб їх там з успіхом обороняти. Одночасно англійський міністер закордонних справ Антоні Іден заявив в англійському парляменті, що вірить у те, що ЗДА візьмуть участь у конференції з Совєтами. В Німеччині, Англії і Франції панує переконання, що конференція міністрів закордонних справ відбудеться в січні 1954 року в Берліні. Англія й Франція покладають на цю пляновану зустріч великі надії, але ЗДА зараз після совєтської ноти в справі цієї конференції заявили, що совєтська пропозиція має тільки одну мету — розбити єдність західніх альянтів та відірвати Англію й Францію від ЗДА. Доллес заявив, що він радо приймає нагоду відбути спільну конференцію з представником Совєтів, де можна б дискутувати про закінчення перегонів у збросні, головно щодо атомової зброї, та зменшити риск війни. Перед цією заявою Доллес розмовляв з президентом Айзенгавером, обговорюючи також усі справи, пов'язані з нарадою на Бермудах, на якій, крім президента Айзенгавера, мають бути ще й англійський прем'єр Вінстон Черчил та французький прем'єр Джозеф Ляніель. Політичні кола в Вашингтоні заявляють, що треба було погодитися на зустріч з представником Совєтів, щоб світ бачив, що ЗДА дійсно бажають миру, хоч і не мають великих надій на те, що ця конференція дійсно може дати кращі наслідки, як подібні попередні спроби. В справі окупації Совєтами трьох балтійських держав — Литви, Лотви і Естонії — Доллес заявив, що поневолені Совєтами народи можуть бути певні, що ЗДА не продасть їх Совєтам за користі для ЗДА, за „ілюзорійну безпеку для Америки". „Поневолені народи повинні знати, що ми про них не забули, що ми не збираємося торгувати ними для ілюзорійної безпеки з їхніми поневолювачами, бо це тільки скріпило б їхнє поневолення" — казав Доллес.

У Вашингтоні вважають, що МекКарті хоче бути президентом 1956 року

Вашингтон. — Тут щораз більше поширюється переконання, що сенатор Джозеф Мек Карті схоче кандидувати від Республіканської партії на президента в 1956 році. Ця думка скріпилася після останньої промови МекКарті, в якій він нападав не тільки на бувшого демократичного президента Геррі Трумана, але згадував і про те, що в республіканському уряді ще є комуністичні урядовці. Президент Айзенгавер заявив на пресовій конференції, що боротьба проти комунізму не буде головний виборчим гаслом під час виборів 1954 року, але сенатор Мек Карті у своїй промові, виголошеній через радіо й телевізію підкреслив, що ця справа таки буде головним арґументом у найближчих виборах. Айзенгавер не думає явно виступати проти сенатора МекКарті, бо гадає, що він сам себе скомпромітує. Уряд президента Айзенгавера вважає, що боротьбу проти урядовців в уряді повинна вести виконна влада, а не Конґрес, і що комуністичних урядовців вичистять ще до виборів 1954 року, під час яких виборчу кампанію треба буде вести на основі змагання за позитивні справи, такі, як справа податків, допомога фармерам і проблема втримання загального добробуту.

Англійська королева — найпопулярніша особа в Зоні Панамського каналу

Бальбоа, Панама.—Англійська королева Єлисавета II в своїй подорожі відвідала також і Зону Панамського каналу, де її вітали представники Панами і ЗДА. Зустрічати її вийшла юрба народу, численніша від тієї, яка вітала колись президента Франкліна Д. Рузвелта, славного полковника летуна Чарлза А. Ліндберґа і генерала Айзенгавера під час останньої світової війни. Єлисавета II переїхала через місцевість, де за панування королеви Єлисавети I відбулася битва англійських і еспанських військ. Під час паради на честь королеви американські літаки літали в повітрі, а кружляк „Шелфілд" віддавав почесні салюти. Пізніше на честь королеви та її чоловіка, князя Едінборо, відбулося прийняття в американській амбасаді. Королева оглянула шлюзи Панамського каналу. Після відвідин Панами королева від'їжджає в дальшу подорож до Австралії на кораблі „Ґотік." До Суви на островах Фіджі вона їхатиме 17 днів Тихим океаном.

В АМЕРИЦІ

● **В місяці жовтні звільнено** в ЗДА ще 28,600 цивільних урядовців із державної служби. Разом — в цьому році звільнено 176,600 осіб. В державній службі ще знаходиться 2,372,100 осіб.

● **Канада 25-ий раз здобула** перемогу на Міжнародній Виставці. Фреда Е. Ґоллворта проголошено королем пшениці на 1953 рік. На виставці його червону яру пшеницю визнано за найкращу. Один її бушель важив 65.6 фунта. За 31 рік ЗДА здобули тільки 5 разів титул „пшеничного короля".

● **Рабін Ірвінґ Міллер,** голова Сіоністичної Організації Америки, на зборах Виконного Комітету цієї організації звернувся з проханням до през. Айзенгавера, щоб він „ужив великої моральної і політичної сили ЗДА в тому напрямку, щоб між арабськими державами й Ізраїлем запанував справедливий мир."

● **Грецький король Павло** інкоґніто прибув з королевою до Карнеґі Голл, де народжений в Атенах диріґент Дімітрі Мітропулос диріґував на концерті Фільгармонічної Симфонічної Оркестри. Король декорував Мітропулоса високим відзначенням.

● **Бувший посадник** Ню Йорку і бувший американський амбасадор до Мехіко, Вільям О'Двайер заперечив поголоску,— нібито він задумує одружитися з угорською графинею Клярою Диорґн. Ця графиня живе постійно в Каліфорнії і тепер подорожує по Мехіко. О'Двайер розведений із своєю жінкою.

● **О. Р. Вейд хоче розвестися** з своєю 45-річною жінкою. Він вважав, що є її третім чоловіком, але після шлюбу довідався, що є вже її восьмим чоловіком. Крім того після шлюбу виявилося, що вона є нагова пиячка.

В П'ЯТНИЦЮ ВІДБУДУТЬСЯ В НЮ ЙОРКУ НАРАДИ ДИРИҐЕНТІВ ХОРІВ МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ ОКРУГИ

Ню Йорк. — В найближчу п'ятницю, 4-го грудня, тут відбудуться перші наради диріґентів українських хорів метрополітальної округи для обговорення спільного репрезентативного концерту об'єднаних хорів метрополії, що має відбутися в Карнеґі Голл в дні 16-го травня наступного року. Наради відбудуться в домівці Т-ва „Дністер" при 119 евеню „А" (між 7 і 8-ою вулицями) в Ню Йорку та почнуться о год. 7-ій ввечорі. Плянований спільний виступ об'єднаних хорів метрополії буде частиною великого фестивалю ,що його організує окремий Метрополітальний Ювілейний Комітет, очолюваний головою УНСоюзу п. Дмитром Галичиним, для відзначення 60-річчя Українського Народного Союзу, що буде рівночасно ювілеєм 60-річчя організованого життя американсько-української спільноти. До організації та влаштування імпрези будуть запрошені найкращі мистецькі сили метрополії. Диріґентуру над об'єднаними хорами погодився перебрати диріґент „Думки" п. Олександер Микитюк. Ювілейний Комітет щиро запрошує диріґентів всіх хорів та хорових гуртків метрополії: Ню Йорку, Бруклина, Асторії, Йонкерс, Гемстед, Бронкс, Джерзі Сіті, Байону, Нюарку, Пасейку, Елизабет та всіх інших місцевостей метрополії взяти участь в заповіджених нарадах.

СПІВРОБІТНИК „СВОБОДИ" ДРУГИЙ РАЗ ДІСТАВ НАГОРОДУ НА КОНКУРСІ В АМЕРИКАНСЬКОМУ БЮЛЕТЕНІ

Клівленд, Огайо. — Відомий читачам „Свободи" кореспондент О. Сип (ОНО) виграв другий раз на конкурсі в бюлетені „Ди Россел Леттер", видаваному Незалежною Фундацією Господарського Досліду в Гедлаймі, Коннектикат. Конкурс відбувся на найкращу відповідь „так" або „ні" на запит: „Чи ми повинні вжити атомову бомбу, якщо б комуністи зламали перемир'я в Кореї"? О. Сип виграв першу нагороду (50 долярів) за відповідь „ні", яка надрукована, враз з повідомленням про його перемогу, в листопадовому числі бюлетеню. Автор переконаний, що Америка не повинна в жадному разі вживати атомову бомбу в будь-якому воєнному конфлікті на територіях поневолених націй, бо від цього потерпіли б найбільше ті, що вже й так натерпілись від комуно-російських окупантів. Автор вважає, що атомова бомба в Кореї чи в будь-якій іншій окупованій червоними країні була б тільки ударом у „хвіст гадини", що в жадному разі не вбило б самої потвори. Якщо б уже Америка мала використати атомову зброю, то логіка дораджувала б вжити її проти гадючої голови — Кремлю. Цікаво, що на тому ж конкурсі і теж у відповіді „ні" виграв 5-ту нагороду (річну передплату „Ридерс Дайджест") ще один українець, Пилип Трач, теж з Клівленду. Минулого року О. Сип дістав в тому ж бюлетені першу нагороду за найкращу відповідь „ні" на питання: „Чи американська допомога для Европи повинна бути зменшена"? У відповіді О. Сипа була тоді відповідна арґументація теж і українською проблемою. Багато читачів „Свободи" напевно прилучаться до її Редакції в ґратуляції для О. Сипа.

ЮНАК ЖИДІВСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ — СПОРТОВА СЕНСАЦІЯ В АЛЕНТАВНІ

Алентавн, Па. — Місцева американська преса описує широко та з найбільшими похвалами виїмкові подвиги і досягнення у футбольній грі молодого Роберта Макса, що є найкращим учнем у місцевій середній школі. З приватних джерел повідомляють, що молодий Баб Макс є українського походження, бо хоч його батько, Джекоб Макс, є жидівського походження, проте мати є українка, колишня Катерина Світила, і теж Баб охрищений в місцевій українській православній церкві Пресв. Марії.

Роберт Келі найменований представником Американського Комітету в Европі

Ню Йорк. — Очолюваний адмірал Леслі Стівенсом Американський Комітет для визволення від большевизму повідомив про відрядження Роберта Ф. Келі, як свого репрезентанта до Европи, на місце дотеперішнього представника Отіса П. Свіфта. В повідомленні сказано, що Р. Келі знає в слові та письмі російську мову і що він протягом багатьох років студіював совєтські справи. В останньому часі він був дорадником Комітету в політичних справах. Келі вже прибув до Мюнхену і перебрав свої обов'язки з днем 1-го грудня. О. П. Свіфт був представником того Комітету в Европі від серпня 1952-го року і, згідно з повідомленням Комітету, зрезиґнував сам, бажаючи вернутись назад до З'єдинених Держав.

Бувший губернатор Сіґлер згинув у летунській катастрофі

Бетл Крік, Міш. — Бувший губернатор Кім Сіґлер згинув у летунській катастрофі разом із трьома іншими особами, які летіли на його приватному літаку, що ним керував сам Сіґлер. Судовий урядовець розпізнав тільки особу Сіґлера на основі обгорілого документу. Інших осіб не можна було розпізнати, але здогадуються, що це — його секретарка Рут Прентісс, її сестра Вірджінія Шайлер та її чоловік Гаролд. Літак налетів на телевізійну вежу 540 стіп висоти. Після того він ще пролетів три чверти милі без контролі, впав у ліс і загорівся. Одно крило літака відірвалося внаслідок зудару з вежею.

12 осіб поранених в залізничій катастрофі коло Петерсону

Петерсон, Н. Дж. — Особовий поїзд залізничої лінії „Ірі", що йшов із Шікаґо, зударився поблизу Петерсону з підміським поїздом. В катастрофі поранено 12 осіб. Низьке число поранених осіб пояснюється тією обставиною, що обидва поїзди їхали із сповільненою швидкістю, бо один тільки що виїхав із станції, а другий зближався до станції. Зудар стався на насипу 35 стіп заввишки над рівнем вулиці. Підміський поїзд мав тільки два вагони, а особовий 11. З особового поїзду поранено 4 особи, а з підміського 8.

● **В Гондурасі від 1943 року** існує Панамериканська Сільсько-Господарська Школа, яку утримує американська компанія „Юнайтед Фрут Ко." Компанія видала на цю школу досі 6 мільйонів долярів. Хоч південні американці деколи нарікають на ЗДА, але цю школу хвалять, бо вона спричинилася до піднесення сільськогосподарської культури в Середній Америці.

ПРЕДСТАВНИК ЗДА ДОМАГАЄТЬСЯ АКЦІЇ ПРОТИ МОСКВИ ЗА ВАРВАРСТВА

Генрі Кебот Ладж, американський представник в Об'єднаних Націях, виголошує свою промову, в якій обвинувачував Москву за „масові жорстокості" комуністів в Кореї та домагався відповідної міжнародної акції в тій справі.

У ВАШИНҐТОНІ ЗАПОВІДЖЕНО ВАЖЛИВУ КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВАХ ВИЗВОЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Вашинґтон. — Бувший конґресмен з Мізурі, О. К. Армстронґ, повідомив про скликання на 4-го і 5-го грудня ц. р. „крайової конференції в справі миру через визволення". Конференція відбудеться в столиці у готелі „Шеретон Парк" її головою буде мр. Армстронґ, відомий американським українцям зі своїх виступів на їхніх імпрезах, в останньому на зборах Крайової Ради Українського Конґресового Комітету та на прийнятті з нагоди 10-річчя АБН. Мр. Армстронґ заявив, що „ціллю цієї конференції є обговорити принципові етапи проблеми розвитку народів під комуністичною тиранією, запропонувати шляхи і засоби для заохоти та скріплення їхнього резистансу і допомогти їм в досягненні їхнього визволення й незалежности". Ця конференція буде продовженням і наступницею подібної „конференції в справах психологічної стратегії в холодній війні", що відбулася у Вашинґтоні в лютому минулого року. На порядку нарад теперішньої конференції є такі проблеми, як: а) моральна справа для визволення; б) нагода акції для збільшення і скріплення резистансу проти комуністичної влади в окупованих країнах; в) відповідальність уряду З'єдинених Держав супроти нашої заповідженої політики визволення; г) нагода участи громадян З'єдинених Держав в здійсненні визвольної політики, і т. п. Ініціяторами цієї конференції є ціла низка крайових антикомуністичних організацій і репрезентацій, між ними теж і Український Конґресовий Комітет.

Англійський уряд приймає пропозицію СССР щодо конференції „чвірки"

Лондон. — Англійський уряд, що радив у день 79 роковин народження В. Черчила, рішив прийняти совєтську пропозицію щодо зустрічі керівників чотирьох великодержав у Берліні. Англійська рада міністрів затвердила звідомлення і висновки міністра закордонних справ лорда Ідена, як також програму, з якою прем'єр Черчил поїде на конференцію трьох західніх великодержав на Бермуди. Перед тим, як Совєти зробили свою пропозицію, Черчил задумував на перше місце в нарадах на Бермудах поставити далекосхідні справи, але тепер змінив свій плян і поставить на чоло всіх справ відношення до СССР, з тим, щоб приспішити нараду з совєтськими представниками. Англійські політичні кола сподіваються, що конференція в Берліні відбудеться в половині січня 1954. Оптимізм Черчила збільшився після вислухання звідомлення англійського амбасадора сера Гейтера в Москві, що його несподівано запросив до себе з кінцем минулого тижня Маленков. Ця зустріч — за офіційним повідомленням — „пейішла швидко і задовільно". У своїх заходах зустрітися з Маленковим, від чого Черчил сподівається великого поступу в користь світового миру, він підбадьорений масою привітальних телеграм і листів, що їх дістав з нагоди закінчення 79 років життя. У цих листах звеличники Черчила бажають йому стати великим миротворцем Англії і світу.

Еспанський парлямент затвердив американські бази в Еспанії

Мадрит.—Еспанський парлямент (кортези) затвердив договір із З'єдиненими Державами, на основі якого ЗДА дістали летунські і морські бази на терені Еспанії, взаміну за фінансову допомогу, зокрема, на модернізацію еспанських збройних сил. Ратифікація цього договору була тільки формальністю, бо згідно з його текстом, він увійшов в силу негайно після підписання.

Моссадек розпочав свою оборону

Тегеран. — Колишній прем'єр Ірану д-р Могаммед Моссадек, всупереч своїй попередній заяві про те, що хоче вмерти, і що коли його не засудять на смерть, то сам доконає самогубства, — висловив готовість зробити відклик, якщо військовий суд визнає його винним у державній зраді. Він пояснив це тим, що бездіяльність довела б його до самогубства, а тому він мусить зайнятися дальшою боротьбою за справедливість в його справі.

ЗДА ОБВИНУВАЧУЮТЬ МОСКВУ ЗА МАСОВІ ЗВІРСТВА В КОРЕЇ

РОСІЯНИ ОЧОЛЮВАЛИ АКЦІЮ БРУТАЛЬНОГО НАРОДОВБИВСТВА, ЖЕРТВОЮ ЯКОГО ВПАЛО 38 000 АЛЬЯНТІВ І КОРЕЙЦІВ

Об'єднані Нації, Н. Й. — 38.000 вояків військ Об'єднаних Націй і корейських цивільних осіб впали жертвою свідомої політики „масової брутальности", яку веде світовий комунізм, — заявив головний делеґат З'єдинених Держав в Об'єднаних Націях, Г. К. Лодж, мол. — „Це є моє переконання, що понад 35.000 тих осіб згинули" — сказав він. Американський делеґат підкреслив, що російські старшини очолювали командний склад в таборах полонених у Північній Кореї, де тисячі людей згинули внаслідок жорстокого з ними поводження і масового їх винищування. — Він звернув увагу на „спільний нахил до масової брутальности російських большевиків, що були в командному складі у Північній Кореї і комуністів, північних корейців та китайців. Під час промови Г. К. Лоджа, який орудував цифрами і жахливими фактами комуністичних звірств у Кореї, в Генеральній Асамблеї ОН панувала мертва мовчанка. Американський делеґат запропонував резолюцію, в якій ОН мали б висловити свою „глибоку журбу з приводу звідомлень і вісток, що північно-корейські і китайські комуністичні війська допустились у великій кількості випадків нелюдських вчинків супроти геройських вояків збройних сил, що стояли під командуванням Об'єднаних Націй в Кореї, і супроти цивільного населення Кореї". — Далі ця резолюція пропонує, щоб ОН натаврували „доручування будь-яким урядом чи владою вбивств, окалічення, тортурування і інших актів брутальности проти полонених військовиків або цивільного населення, як зламання приписів міжнародного законодавства, добрих звичаїв, моралі і порушення людських прав, гідности та вартости кожної людини." Британія, Австралія і Туреччина піддержали американську резолюцію. Зате польський сателітський делеґат Маріян Нашковський негайно зареаґував заявою, що З'єдинені Держави хочуть цим обвинуваченням відвернути увагу від власної вини за бомбардування з літаків цивільного населення у Північній Кореї і за ведення бактеріологічної війни. До цього він додав трафаретний комуністичний закид, що Америка веде „кампанію ненависти" супроти китайців і північних корейців. Американський внесок, мовляв, служить американцям, як параван, що має прикрити посилене американське озброєння. Г. К. Лодж з особливим притиском підкреслив керівну ролю росіян у злочинах в Кореї, звернувши увагу, що багато північних корейців і китайців, учасників цих злочинів, були або російськими громадянами, або переходили в Совєтах вишкіл. Він признав, що ніколи не можна буде цілком означити цифру вбитих комуністами альянтських вояків і цивільних осіб, але ЗДА зібрали в цій справі доступні для всіх документальні матеріяли, що, коли їх поскладати разом, становлять трагічний архів на 20 стіп висотою.

Англійський делеґат сер Гледвин Джебб підтримав у своїй промові американського делеґата, заявивши, що більшість з тих „комуністичних злочинів доконано з „замилування до самого злочину і звірства."

Альянти рішили зустрітись із своїми неповоротцями

Панмунджом. — Командування Об'єднаних Націй в Кореї повідомило Невтральну Комісію, що воно рішилося зустрітися з колишніми альянтськими вояками, які, попавши в комуністичний полон, відмовляються вертатись додому. Таких полонених є 351, в тому числі 328 південних корейців, 23 американці і 1 англієць. Альянтське командування не подало ще точного для, в якому відбудеться перша зустріч, але зазначило, що бажає спершу зустрітися з південнокорейськими неповоротцями. Тим часом у Південній Кореї, не вважаючи на перемир'я, нема миру. Від часу перемир'я комуністи почали перепачковувати до Південної Кореї щораз більше диверсантів, які підсилили комуністичний партизанський рух. Південнокорейський уряд проголосив виїмковий стан у південносхідній частині краю і розпочав широку військово-поліційну акцію для ліквідації комуністичних банд у тамошній гірській околиці.

У французькому уряді нема згоди щодо переговорів з комуністами в Індо-Китаї

Париж. — Всередині самого французького уряду вибух гострий спір у зв'язку з заявою Го Чі-мінга, провідиря індокитайських комуністичних диверсантів про те, що він готовий переговорювати з Францією про замирення. Державний секретар в індокитайських справах, Марк Жаке, стоїть на становищі, що ця заява індокитайського комуніста, зроблена у відповіді на квестіонар одної шведської газети, не є достатньо компетентною базою для будь-яких постанов уряду, зате прем'єр Ляніель, прихильник чимшвидшого замирення в Індо-Китаї, хоче використати цю нагоду. Між прем'єром і міністром прийшло до гострої суперечки. Цей розкол у Парижі відбивається на становищі французької влади в Сайґоні.

В СВІТІ

● **Англійський генеральний** губернатор у британській східній Африці скинув з престолу короля Мутесу II, володаря провінції Буґандла, за те, що він зажадав від англійців визначити докладну дату, коли його 900,000 „підданих" дістануть повну незалежність в рямках британської імперії. Буґанда є провінцією в британському протектораті в Уґанді і має величину американського стейту Вайомінґ. Мутеса II має 29 років. Англійці примусили його виїхати з краю.

● **Артур Дін,** репрезентант ОН і ЗДА для переговорів з комуністами в Кореї про мирову корейську конференцію, який був усе оптимістом, тепер заявив, що комуністи не предложили досі „ані одної позитивної ідеї". Південні корейці відкидають запропоноване комуністами на місце конференції місто Дельгі в Індії, а Дін рішуче відкидає Росію, як „невтрального" учасника конференції.

● **В японській комуністичній** партії далі проводиться „чистку". Понад 1,000 членів компартії в Японії вичищено в останніх трьох місяцях. За один рік, від минулого вересня до цьогорічного, викинуто з японської компартії 418 осіб.

● **Віцепрезидент Ніксон** прибув на 5-денні відвідини до Індії. Після одногодинної розмови з прем'єром південно-індійської провінції Мадрас цей останній жартібливо заявив: „Думаю, що я старався правити З'єдиненими Державами, а Ніксон Індією."

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СЛОВА БЕЗ ДІЛ

На останніх зборах Політичної Ради Українського Конґресового Комітету, що відбулися минулої п'ятниці в Ню Йорку, сказано багато тривожних слів на тему Українського Народного Фонду. Тривога цілком оправдана, як зважити, що досі зібрана в цьому році сума на Народний Фонд становить приблизно лише 36,000 долярів, включно з 8,000 дол. зібраних на „писанку" для залишенців. Минулого року в тому самому часі Народний Фонд добігав уже 50,000 долярів. Дошукуючись причин цього недомагання, одні представники добачали їх в тому, що УККомітет підпомагає з Фонду УНРаду, інші бачили ту причину в субсидії для УГВР, і так майже всі оглядались довкола себе та дошукувались тих причин усюди, тільки не там, де їм повинно бути найвидніше, а саме: у себе самих.

Вияснив це коротко поданий до відома такий стан: в УККомітеті є заступлених усіх 48 т. зв. центральних організацій, себто таких, що мають центральну управу та відділи в поодиноких місцевостях. З усіх тих півсотні центральних організацій вкладку до Народного Фонду в цьому році зложили: Український Народний Союз — 2,500 долярів, „Народна Поміч" — 100 долярів, Т-во Українських Лікарів і Т-во Українських Інженерів — по 10 долярів. Це все! Тільки чотири центральні організації з усіх 48-ох сповнили досі свій обов'язок супроти Народного Фонду в цьому році. Як на диво, власне ці організації видвигали досі найменше застережень щодо довго й завзято оспорюваного розподілу того Фонду, заступаючи, звичайно, думку, що всім треба допомогти, аби тільки гроші були. Натомість свої ризи розривають в таких справах красномовними фразами про „добро українського народу", „інтерес УКК", „справедливість" і т. п. переважно представники тих організацій, які досі самі не виконали свого обов'язку і нічим, або майже нічим не спричинились до того, щоб УККомітет мав що розділяти.

Деякі з тих організацій мають свої органи й покликаються на те, що вони через ці органи заохочують до складання Національного Датку та підтримки Народного Фонду. Але кого могли ці заохочування переконати, як вони не переконали їх самих? Що варта ці заохочування, якщо вони не піддержані прикладом тих, що їх проголошують? „Слова вчать — приклади поривають!" — вчить клясичне прислів'я.

Ясно, що такий стан не може продовжуватись. УККомітет має сьогодні величезні завдання, які може здійснити тільки при суцільній підтримці збоку всього нашого загалу. Якщо провідники тих 44-ох центральних організацій, які досі не вплатили свого Національного Датку, не відчувають того і не заохочують своїх членів власним прикладом до такої підтримки, то свідомий загал членства тих організацій повинен дати приклад своїм провідникам і вплачувати свій національний даток, в той спосіб рятуючи добру славу своїх централь. Із заплатою національного датку поспішились досі головно ті, які підтримують працю УКК, але із сповненням того свого обов'язку повинні б поспішити теж і ті, що цю працю критикують, бо це щойно дало б їм право на критику і ця критика була б конструктивна. В противному разі виглядає, що вони тільки на те й критикують, щоб тим виправдати власну байдужність. Слова без діл не мають в цьому випадку жадної вартости і не тільки не поривають, але й не вчать.

Український Конґресовий Комітет в теперішньому його консолідаційному вигляді — це велике надбання всієї нашої спільноти. У ньому всі рівні, без уваги на те, кого й яку кількість вони репрезентують. Централя УНСоюзу, що завжди вела перед в жертвенності на народні цілі, вплатила до Народного Фонту 2,500 долярів не на те, щоб мати там більший голос, тільки на те, щоб допомогти добрій справі. Інші хай вплатять стільки, скільки підказує їм їхня національна совість та стан їхньої каси, але хай вплатять і дадуть цим приклад своїм патріотичним членам. Усі ми можемо мати застереження до поодиноких потягнень УКК і ми повинні ці застереження висловити, але й рівночасно дати цьому Комітетові максимальну фінансову підтримку, допомагаючи йому словом і ділом направити недомагання та скріпити так дуже потрібну сьогодні загальну активність в користь української визвольної справи.

Орудування юнійними більйонами

У 1919 р. один робітник нюйоркського корабельного доку, вантажучи чавун, зазнав удару по голові. Це був Джозеф П. Райен. Товариші, щоб виявити прихильність до його нещастя, незабаром після того обрали його секретарем Міжнародної Юнії Прибережних Робітників. У 1927 році він став уже головою цієї юнії, а в 1943 його обрано її досмертним президентом з платнею 20,000 долярів річно і з можливостями побирати від корабельних підприємств різні „дари" за прислуги. З початком поточного року, після довгих турбот і заворушень на прибережному фронті, його обвинувачено за крадіжку 45,000 дол. з юнійних фондів. Це був остаточний „арґумент", щоб прогнати його з цієї юнії і зорганізувати іншу, під натиском публічної опінії. Під час слідства виявилося, що Райен втримував зв'язки з кримінальними елементами, що організували ґенґстерські ватаги для насильного здобування грошей від корабельних підприємців під заслоною „втримування миру" на прибережному фронті.

Минулого тижня заступник нюйоркського губернатора й голова республіканської більшости в стейтовому сенаті, Артур Г. Вікс, під впливом публічної опінії й під загрозою губернатора Томаса Е. Дюї зрікся свого впливового становища, коли йому доведено, що він стояв у зв'язках з робітничим провідником Джозефом Фейем, який сидить у стейтовій в'язниці за обдирання юнії будівельних робітників на сотки тисяч долярів.

Ці приклади наведені для ілюстрації, як іноді хитрі особи уміють вкручуватися в зорганізовані ряди робітництва, щоб на їх карках порости в пір'я, добитися впливів і набрати такої сили, щоб з нею рахувалися місцеві, стейтові, а то й федеральні політики. Такі одиниці вміють підлещуватися робітничим масам і дбати про безупинне зростання юнійної каси, щоб її використовувати для своїх особистих цілей. Юнійні фонди, на підставі законів, звичайно, звільняються від податків і навіть від обов'язку складання звітів державній владі, і тому не можна було дійти правди, яку високу суму разом представляє юнійна каса. Тому п'ять років її обчислювано на три більйони долярів, одначе певних доказів на це не має. Зовсім природно, що це викликало обурення проти юній та юнійних провідників і ставлено їм закиди у витрачанні грошей на різні дарунки для юнійних „босів", на всілякі підозрілі цілі та на широкі забави.

Під впливом публічної критики стосунки почали змінюватися. Відповідальні робітничі провідники почали використовувати свої впливи на створення з юнійних фондів стипендій для робітничих дітей, для різних дарів на добродійні цілі і т. д.

Попереднього тижня відома Міжнародна Юнія Робітників Жіночого Одягу започаткувала справжнє поступове діло, приступивши своїми фондами до здійснювання проєкту побудови кооперативних домів для робітників на відомому Іст-сайді в Ню Йорку коштом двадцяти мільйонів долярів. Цей проєкт вимагає знесення цілого кварталу домів в околиці Гренд Стріт над морською протокою Іст Ривер, що відділяє острів Манґеттен від Брукляну. Цей квартал був відомий колись як гніздо розбишацтва та нужди, і розсадник різних недуг. Дейвид Дубінскі, голова згаданої міжнародної юнії твердить, що це буде монумент для його юнії, коли на місце недавніх нездорових завулків постане нова міська дільниця, в якій молоде робітниче покоління, що складається переважно з дітей іміґрантів, зможе зажити життям заможних громадян, у мешканнях, які можуть стати прикладом для інших американських міст та інших країн. Це буде сповненням мрій і водночас свідченням, що часи нужди й злочинів не мають уже місця серед робітничої кляси.

Економісти, які слідкують за економічним розвитком робітничих організацій, твердять, що юнійні каси зростають тепер не тільки самими членськими вкладками, але й пенсійними фондами та фондами, складанними для забезпечення на випадок недуги чи безробіття. Дві крайові робітничі організації, що охоплюють коло 5 відсотків всього юнійного членства, мають під своєю опікою понад 250,000,000 дол., у згаданих фондах, переховуваних у центральних касах. Крім того ці організації мають вплив на фінанси своїх 2,500 місцевих відділів. Самі вплати до пенсійного фонду юній виносили в 1952 р. понад 1,200,000,000 долярів, а ці юнії становлять тільки 12 відсотків американської робітничої сили.

Економісти радіють започаткуванням підприємства для побудови кооперативних робітничих домів, як нової ери в американському не тільки суспільному, але й економічному житті. Вони вказують на те, що таким шляхом члени робітничих юній самі привчаються бути чуйними в орудуванні фондами і почнуть вимагати від своїх керівників, щоб вони інвестіювали резервові фонди не тільки в державних чи приватних бондах, але й в своїх власних підприємствах, щоб в такий спосіб юнії привчалися самі конструктивно господарювати своїми фондами.

Віктор Приходько

Переходимо великий іспит

Коли споглядати на наше, українське, життя, впадає в очі велика його многосторонність і різноманітність, — як щодо кількости та якости, так щодо цілей, завдань, способів і засобів досягнення тих цілей. Причиною цього є безперечний духовий зріст українства: Численна інтеліґенція різних звань і фахів, різних плянів і замірів. У всіх точках розсіяння української еміґрації снуються певні пляни — політичні, культурні, мистецькі, — виявляється така чи інша ініціятива і робляться певні конкретні речі.

Все ж з цілої картини українського життя на еміґрації передусім впадає в очі певна „дрібнота" тих справ і завдань, „дрібнота" в тому розумінню, що всі ці справи — маленькі, завдання обмежені, простір обкраяний, крила підрізані.

І коли ставити питання, чому це, власне, так, то відповідь з усіх боків буде: „достосовуємось до реальних можливостей", до „наших скромних засобів", „до нашої бідности, до „нашої матеріяльної неспроможности".

І справді, коли переглянути, наприклад, асиґнування нашого Народного Фонду різним організаціям на різні потреби, то видно, як Фонд розривається в бажанні задовольнити всіх принаймні найголовніших претендентів і як, з огляду на дуже скромні засоби, він повинен обмежувати свої дотації до пари сотень долярів, тоді як відповідні потреби вимагають не сотень, а тисяч і десятків тисяч.

І ось, власне, через це все українське життя випадає „дрібно" і, розуміється, в жадній ділянці ми не можемо осягнути справді великого успіху і рішального здвигу.

І в першу чергу в ділянці політичній. В цій ділянці ми йдемо ще старими второваними стежками і не помічаємо, що сьогодні політична ситуація навколо нас значно змінилася і наша роля — України та українців — значно інакша, як була ще кілька років перед тим.

Маємо на увазі ,поперше, загальну актуалізацію політичного життя навколо питання про СССР і, подруге, ту провідну ролю, яка в цій справі припадає Україні й українцям. Припадає не внаслідок нашого честилюбства чи наших амбіцій, а просто з того об'єктивного факту, що Україна серед поневолених народів СССР, а також серед „сателітів" СССР є найбільша як територіяльно, так і за числом населення. Тому нині, коли боротьба проти СССР посилилась та загострилась і коли логіка речей каже, що кожний спротив чи напад — холодний чи гарячий — може бути успішний лише тоді, коли він сконцентрований, стає зрозумілим, що Україна опинилась, так би мовити, в центрі цього своєрідного „НАТО" поневолених народів.

Навколо нас об'єднуються, з нами добровільно хочуть співпрацювати й співпрацюють великі й менші нації, з історичним минулим, з героїчною боротьбою вчора і з високими завданнями на завтра.

А все це нас, українців, дуже зобов'язує. Зобов'язує, що так скажемо, як господарів, до яких зійшлись гості. І як кожний статечний господар старається, щоб гості знайшли в його домі порядок, чистоту, вигоду й повне задоволення — фізичне і моральне, — так сьогодні є й з нами, коли припав нам обов'язок і честь „гостити" своїх приятелів і сусідів.

Висновок з цього ясний і самозрозумілий. Иде про наш „гонор", як нації, йде про нашу „добру славу" серед сусідів, з якими хочемо не тільки в сусідстві жити, але й велике діло робити. Ходить, зокрема, про те, щоб ми були „заможні", і навіть багаті, щоб ми справді були здібні вести провід.

В світлі цієї ролі й цих загальних завдань як же бідно випадають наші внутрішні тертя й непорозуміння, тертя ніби й дрібні та безпідставні, але такі, що сягають іноді самих основ нашого дому й порядку в тому домі, непорозуміння, що іноді можуть відстрашити чужих людей від приятельства та співпраці з нами.

Правда, мусимо дуже добре здавати собі справу з того, що головний наш ворог не спить і всіх заходів уживає, щоб сіяти в нашому домі неспокій, розбрат, хаос та розгардіяш і підривати нас морально й матеріяльно, щоб виглядали ми під всіма оглядами злиденно й по-жебрацьки.

Але разом з тим мусимо бути свідомі й того, що є не мало елементів серед нас, що, в запалі партійної та особистої боротьби, несвідомо йдуть якраз по лінії ворожих плянів, не враховуючи вищих і головних завдань народу в сьогоднішній момент і не здаючи собі справи, що через цю свою засліпленість, безкритичність і незорієнтованість, стають найкращими спільниками наших ворогів і завдають своєму народові та своїй справі найдошкульніших ударів.

Тому найвищий час, щоб різні наші угрупування та окремі діячі сконтролювали свої позиції й тактику і спрямували їх так, щоб українська справа від їх діяльности не шкоду мала, а найбільшу користь...

Д-р Дмитро Бучинський

ХТО ВИНЕН?

Нещодавно, на книгарському ринку в Еспанії появилась у розкішному мистецькому оформленні, великого альбомового формату книжка „XXXV Евхаристійний Міжнародний Конґрес — Евхаристія і мир — ілюстраційна хроніка". Книжка видана на високоякісному папері заходом Виконного Комітету Евхаристійного Конґресу в Барсельоні 1953, 298 сторін.

Загальне, перше враження книжки — прекрасне. Немає сторінки без цікавої мистецької фотографії, деякі всеціло ними заповнені, а кожна з них відображає якийсь фраґмент з того величавого Конґресу, в якому активну участь брала також Україна на еміґрації.

Виходячи з нашого участництва в тому Конґресі, книжка повинна бути для нас дуже цікава. Такою вона й є, не дивлячись на це, що про українців у ній згадки немає. У поміщеному на кінці книжки списку країн, що брали участь в Конґресі, який зложений в порядку еспанської абетки, на своєму місці є „Укранія". Поза цією назвою, в текстах зустрічаємось тільки з терміном „обіспо рутено, ріто рутено" (рутенський єпископ, рутенський обряд) тощо.

Між церковними достойниками: кардиналами, архиєпископами, єпископами, що очолювали або навіть не очолювали свої національні представництва на Конґресі, є також наш єпископ Кир Ісидор Борецький з Канади. Фотографія його двічі поміщена в книжці (кожна різна, Б. В..) — раз на сторінках всіх згаданих достойників, другий раз між владиками й священиками, що в часі молитви за мир у світі, наш Кир Ісидор молився на рідній мові за спасення нашої Батьківщини та за кращу долю нашого народу. Під обома світлинами пояснення, що він — єпископ канадійський „для рутенців східнього обряду!" „Між тими, що молились за мир є також один з „парохів для українців", що в нашому паломництві участи не брав, а одинокий заступав московськомовний світ і молився московською мовою за поневолені народи! Це дуже знаменний епізодик!

Крім цього, є поміщені 3 світлини з нашої св. Літургії, що її відслужив Кир Ісидор в часі конґресових торжеств, але під ними також фальшиві пояснення, що це Літургія в „орієнтальному" обряді. Коли говоримо ,що пояснення фальшиві, то тільки тому, що не лише в Еспанії, а й в цілому еспанськомовному світі терміни „Рутенія, рутенський" взагалі не є відомі. Це стверджуємо не тільки з нашої життєвої практики, а можемо доказати це друкованими матеріялами, де рівночасно з назвою Україна є також назва Рутенія, як щось абсолютно окреме, ,як під оглядом географічного терміну, так під оглядом поняття національности. Ми питали людей, що вони розуміють під Рутенією, і лиш второпніші намагалися пояснити, що Рутенія — це країна в Малій Азії, на їх думку, тотожна з назвою Грузія чи Вірменія.

Таке то реально виходить з нашим рутенським єпископом та рутенсько-орієнтальним обрядом.

Наша група на Евхаристійному Конґресі, хоч малочисельна, була дуже рухлива. Виступали ми під національним прапором з транспарентом „Україна на вигнанні". В часі Конґресу ніхто нас не мішав з невідомою і загадковою Рутенією, а в книжці Україна зникла.

Хто ж винен?

Українці в Еспанії (Мадрид) все зробили, щоб наше представництво-паломництво було українське. Виконний Комітет Конґресу не був зобов'язаний посилати окремих запрошень на Конґрес, а зробив для нас виняток і запросив І. Е. Кир Івана Бучка. Треба до сьогодні жаліти, що Кир Іван, через недугу, не міг очолити нашого паломництва. Ми видали, за гроші Кир Івана окрему книжечку в еспанській мові, інформуючи еспанськомовний світ про себе та про Голготу нашої Церкви. Ми оформили себе перед Конґресовим Комітетом, як окреме українське паломництво, подали докладні статистичні дані нашої групи, залишили в Виконному Комітеті Конґресу дві записки про нас та друковану інформацію. Раз зробили ми це в самій Барсельоні, а другий раз післали ці матеріяли з Мадриду порученими листами.

Де ж взялися рутенці? Де поділися українці?

Пів року перед Конґресом, Інформаційний Бюлетень Евхаристійного Конґресового Комітету, число 4, надрукував вістку „Конґрес і переслідувані католики", де абсолютно не було жадних рутенців, а говорилось про підготування українського паломництва.

Складати в цьому випадку вину на еспанців рішуче не має жадної підстави, бо вони не мали ніякого інтересу робити нам якунебудь кривду чи пакість. Але рівночасно видно, що комусь дуже на цьому залежало, щоб здеформувати нашу назву. Підозрівати можна багато, але зараз підозріння нам не пригодяться.

„Затягнули пером — не витягнеш волом!"

Для нас наука: — коли опиняємось на міжнародніх імпрезах, до десять разів треба перевіряти, як нас там документують. Треба добре придивлятись, хто біля нас сильно закручується та чого він хоче. Ми глибоко переконані, що тут багато завинило наше сліпе довір'я до декого з чужинців, які, до речі, ненавидять нас цілим своїм єством.

Ми це відчували й знали, що це довір'я нам не вийде на користь, старалися навіть запобігати злу, але це було понад наші сили.

Мадрид, у листопаді 1953.

Д-р Антін Заплітний

Совєтський колоніялізм в Центральній Азії

Під таким заголовком появилася в жовтні ц. р. в поважному Квартальнику "Foreign Affairs" цікава розвідка. Автором її є Sir Olaf Caroe бувший англійський урядовець в Індії, який мабуть приглядався до подій зблизька. Як відрадний факт, треба відмітити, що розвідка на цю тему появилася в квартальнику, який дотепер трактував Совєтський Союз як одноцільну та неподільну одиницю. До доброго тону належало в цьому квартальнику не згадувати про поневолені Москвою народи.

Під центральною совєтською Азією автор розуміє ту її частину, яка лежить між Каспійським морем а на півдні межує з Гіндукушем, Караґуром і Паміром. Ту частину Азії він називає совєтським Туркестаном, щоб відрізнити його від Китайського, або Сінкіянгу, який лежить на півдні від тих гір. Автохтонне населення Совєтського Туркестану становлять казахи, узбеки, туркмени, киргизи і каракалпаки. Всі народи турецької крови і мохаммеданського віровизнання.

Населення займається почасти рільництвом, а переважно скотарством. Залізниці, пошта, телеграф і фабрики обсаджені напливовим російським елементом.

Тільки в останньому часі, головно під час війни, большевики були змушені допустити місцевий елемент до фабричної праці. Згадати ще треба, що людність, яка жила зі скотарства, вела кочівниче життя, зумовлене кліматичними даними тої країни, а саме: коли вліті велика спека спалювала рослинність на степах, то пастухи зі стадами переходили на підгір'я і в гори. Коли ж в горах випадав сніг, вони знову переходили на степові рівнини. То кочівництво було фактично рухом по одній і тій самій лінії, освяченій віковою традицією, і було конечним, щоб зберегти скот і дати прожиток його власникам. Однак при такій мандрівній системі не можна було завести 100-процентової контролі населення, про яку головно большевикам ходило.

В 1926 р., поки большевики вспіли прибрати цупко в свої руки автохтонну людність, вона числила 17 мільйонів. Цілу територію Туркестану поділено на 5 республік: Казахстан, Узбекістан з автономною республікою Каракалпакією, Таджикістан, Киргизію і Туркменію. Поділ переведено в такий спосіб, що границі не покривались з мовними територіями, при цьому не числилися з вимогами господарського життя. Границі „республік" були подумані так, щоб показати їх населенню, що вони не є здатні до самостійного життя.

В середніх віках землі сучасного Туркестану були вогнищем високої цивілізації. В

(Закінчення на стор. 3)

Остап Тарнавський

РАПОРТ ІНСПЕКТОРА БРАВНА

(5)

Та ні! Справа переселення Кордулі увінчалась успіхом. Він дістав візу, склав присягу перед консулом, постановивши в душі, що негайно після приїзду на нову землю розкриє про себе всю правду, виявить своє справжнє прізвище і почне нове життя, як повновартісна людина.

Прийшло навечір'я виїзду Кордулі. Він уже спакував усі свої речі, які вспів здобути за час перебування в таборі, прибрався і чекав. У нього в кишені всі виїздові папери, а в серці утаєна радість. Ще одна зустріч — вже остання — із Слатіним, ще останні його директиви, які напевно втопить в морі і ніколи більше про них не подумає...

Зустріч умовлена була над Зальцахом. Кордуля вложив у кишеню револьвер, мовляв, не завадить у таку пізню пору та ще й у цій самотній околиці. Знову сонце втопилось у лісовій гущі за рікою, знову спокійно блимали зорі, перекликаючись із міськими ліхтарнями...

А другого дня рибалки знайшли біля самого насипу тіло вбитого мужчини, впхнутого до пояса у воду. Коли витягнули з води голову, завважили, що обличчя вбитого було до невпізнання змасакроване. В кишені знайшли совєтський пашпорт на ім'я Вячеслава Лаврентієвича Слатіна.

Совєтське посольство вислало гостру ноту місцевому правлінню, обвинувачуючи в убивстві американську окупаційну владу і домагаючись докладного слідства та відшкодування.

Але з кожним днем посольство виявляло щораз менше зацікавлення цією справою, аж вкінці зовсім перестало її видвигати.

Слідство вело місцеве правління, але воно, не маючи змоги контролювати ні совєтських, ні американських аґенд, не могло знайти розв'язки. Розуміється, підозріння кинено на чужинців, які під назвою „переміщених осіб" заповнили всі касарні й табори. Місцеве населення вважало цих чужинців за спричинників всього зла і своєї матеріяльної нужди. Приділено навіть кількох поліційних аґентів для обсервації цих чужинецьких таборів і переведено кілька трусів та розпитів. Але й місцеве правління не виявляло великої ініціятиви в прослідженні вбивства чужинця, ще й представника совєтської окупаційної влади, яка зовсім не тішилась популярністю в цій країні.

А тим часом убивник, за яким ішли розшуки, вже наступного дня ранком виїхав залізничим транспортом до порту, а звідтам військовим кораблем разом із кількома тисячами інших іміґрантів переплив через бурхливий океан до американської землі.

Людина, яку страшний режим, започаткований революцією на сході, вхопив у свої криваві руки і зробив слухняним знаряддям своєї жорстокости, плила до берегів країни щастя, щоб там почати нове незалежне життя. Ця людина через важкі чорні дні зуміла винести у своєму серці любов до свободи і її вкінці знайшла у нашій країні. Але злочинна рука, ведена злочинною думкою, щоб не дозволити людям бути щасливими, але постійно гнати їх до нездійсненної утопії, досягла і тут на вільній землі цю свободолюбну людину і не дала їй користати з життєвих радощів, які однаково належать кожному. Труп Кордулі на вулиці нашого міста — це жертва людини нашого сторіччя на величному й вічному вівтарі свободи.

Кейт вибивала кінцеві літери останнього речення, а Бравн витрусив з коробки цигарку, обстукав її з обох кінців об поверхню стола, запалив і глибоко затягнувся тютюновим димом.

— Так, — сказав, устаючи з-за стола й витягаючи руки, — у нашій професії, Кейт, треба бути і лікарем, і адвокатом, і сестрою милосердя, і психологом, ба навіть письменником, щоб списувати хроніки наших клієнтів.

— Богу дякувати, що закінчили, — сказала Кейт, складаючи записані аркуші й передаючи їх Бравнові. — А то виглядало, що ця історія ніколи не скінчиться.

— Кажеш: закінчили, — промовив задумано Бравн, дивлячись крізь вікно на вулицю. — Ні, дорога Кейт, це щойно початок. Наша праця щойно тепер починається. Нам треба знайти того, чи радше тих, хто доконав сьогоднішнього вбивства.

— Та ж це вже невелика річ і, скажу, непотрібна, — сказала Кейт, підмальовуючи губи і приготовляючись до виходу. Справа ясна — це була помста за Слатіна і...

— Отут і вся заковика, що сьогодні ранком знайдено труп Слатіна, хоч і з документами Кордулі. Кордуля згинув ще в Зальцбурґу в пам'ятний вечір перед своїм виїздом до Америки, і лише його документи прибули до нас у кишені вишколеного аґента.

Кейт спинилась здивована.

— Так, так! Хтось перешкодив нам виконати велику роботу і прослідити зв'язки, які мав нав'язати Слатін у нашій країні. Ти розумієш, Кейт, це великий удар...

— Може Фокнер... — вставила Кейт, жіноча увага якої найбільше сприйняла постать цієї консулярної секретарші, чи не з заздрощів за її цікаві переживання закордоном.

— О, ні! Джін — це прекрасна дівчина. Вона саме й виконала цю велику роботу там. Тепер була пора на нас. Ні, це не так. А проте, це могла бути й Гелена Новінська, яка напевно через свої організаційні зв'язки викрила Кордулю і багатьох інших. Хоч у мене думка, що це комусь, хто знав наші заміри, залежало на тому, щоб не дозволити Слатіну говорити і відкрити рубця таємниці, якої шукаємо.

Бравн зробив наглий оборот, вистрілив за звичкою пальцями і скорим кроком пішов в сторону вішака за капелюхом.

— І для цієї нашої дальшої праці потрібний був цей наш сьогоднішній урядовий рапорт, — сказав ідучи — Та це вже нова тема, велика, як роман. А покищо треба поснідати. Чи ж не так, Кейт? — і, підхопивши її під руку, Бравн майже виніс її з кабінету.

Кінець.

ХРОНІКА КЛІВЛЕНДУ

Концерт Бандуристів. — Хто іде до нашого міста з мистецькою імпрезою, повинен знати, що для наших українців світ кінчиться на Паблік Сквері (границя між сходом і заходом Клівленду) — далі на схід вони не підуть. Бандуристи для свого концерту вибрали чудову, але положену аж при 115 Східній вулиці залю „Северанс Гол" — і у вислідi багато з 3,000 місць залі бовваніли пусткою.

Імпреза принесла учасникам великий підйом і . . . мале розчарування. Підйом принесла сама поява надзвичайно популярних бандуристів, факт, що цим разом на сцені знайшлися обидва їхні популярні мистецькі провідники — Григорій Китастий і Володимир Божик — та нові однострої виконавців. Розчарування: старе, тільки тут і там полатана новими латками, програма. Порівняння атракційности „амфібічної" музики бандуристів зо сходом сонця йде впорядку, але: . . на довшу мету навіть схід сонця не втрачає притягальности тільки тоді, як його оглядати в різних відмінах. Спів без дириґента — тільки додатковий „гендікеп" (зв'язання рук) для виконавців. Наче б тих „гендікепів" не було доволі й без того (співання в сидячій позиції, гра на бандурі, жестикуляція — акторська гра в ґротескових піснях) . . .

Діти — дітям. — Під таким гаслом 33 Відділ місцевого Союзу Українок Америки (голова: п. Михайлина Ставнича) провів миколаївсько-різдв'яну збірку посилок і грошей для дітей наших залишенців в Европі. Може саме це гасло відкрило для декого фіртку втечі від людського, людяного, чи якого хочете, обов'язку (мовляв, у мене нема дітей, я нежонатий — незамужня тощо). Вислід збірки: 94 пачки, вагою в 2,214 фунтів (з того Пластова Станиця, під проводом проф. Міжняка, зібрала 16 пакунків) і $ 128 (з того СУМА $ 21) — виставляє в такій же мірі гарне свідоцтво організаторкам - збірщицям та жертводавцям, як і погане свідоцтво всім тим, що в своїй фізичній і душевній затовщености оглухли на скигління і осліпли на сльози голодних українських дітей. Бог би тільки говорив з тих, які кажуть, мовляв, ще якаєь організація чи товариство збираються організувати збірку на цю ж ціль. Просимо, просимо! Залишенцям однаково, від кого вони дістануть посилку, а добре діло ставить живий пам'ятник кожному, хто за такі справи пам'ятає. Може при тій нагоді знайдуться люди, які пожертвами вирівняють недобір Союзу Українок (готівкою зібрано $ 128, а висилка пакунків коштувала $ 171.85) . . . При транспорті допомогли місцеві сумівці.

Свято Лесі Українки. — Цілком у стилі своєї великої патронки, „крізь сльози сміятися" мусіли організаторки Союзу Українок на своєму святі в честь Лесі Українки. Препогана погода була причиною, що тільки найзавзятіші прийшли на цю цікаву імпрезу, з солідною доповіддю п. Н. Голембйовської, співом п. Носенко з Дітройту, добрими деклямаціями пп. Т. Крижанівської й І. Дубас, інсценізацією „Сім Струн" реж. п. Ліда Гладка), спільною деклямацією „наших найменших" (М. Савчак, О. Вовк, Л. Адамович) та декораціями інж. Т. Козбура. Мала заввага в сторону гості з Дітройту: невже в її репертуарі немає нічого поважнішого на свято великої Лесі? . .

П. Ірина Павликовська, делеґатка Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, в своїй об'їздці поодиноких громад Америки говоритиме в неділю 20 грудня, в Українському Народному Домі, до українського жіноцтва Клівленду.

Річні Загальні Збори 33-го Відділу Союзу Українок Америки відбудуться в неділю 6 грудня, о год. 3 пополудні, в Українському Народному Домі, 2253 В. 14 вул., в Клівленді.

Спростування. — Мабуть популярність відомої у Метрополітальній окрузі родини Лисняків спричинила те, що таким прізвищем складач „Свободи" охристив одного з доповідачів і його жінку — декляматорку, на недавньому Святі Зброї, в Клівленді (гляди мій допис „Дві імпрези"). Спростовую: доповідач, автор книжки „За стрілецький звичай", зветься Олег Лисяк, а його дружина — Марія Лисяк.

Вечір українського фольклору. — Яка далека віддаль від ідеї до дійсности — про це в неділю 15 листопада пересвідчилися клівлендські сумівці. Ідея була добра: після виступів Капелі Бандуристів і місцевих хорів (на сценах, у радіо і в телевізії) — показати клівлендським американцям перекрій українського танкового мистецтва. Для цього танцюристи СУМА (з балетмайстром Ю. Русином) запросили на гостинний виступ танцюриста П. Дмитревича і хор клівлендської ООЧСУ(що, разом з танцюристами, мав створити вечір українського фолкльору): для цього винайнято залю „Мюзік Гол" на . . , дві з половиною, чи три тисячі місць, розіслано запрошення різним національним групам і визначним американцям (до губернатора стейту включно!) та запрошено українську громаду підтримати ідею (на дусі і на касі). Дійсність: декілька сотень українців і американців (чи в відворотній порядковості) тільки смугами прикривали наготу замашної залі. А видатки організаторів досягали $ 900! . .

Багатство танців і національних одягів милували око своїх і чужих, а деякі пункти програми лисніли навіть прібками мистецтва. Шкода тільки, що брак спільної вправи з музикою (п. М. Шияна) тут і там гальмував гармонію руху й тону. Ще більше під цим поглядом грішили щілини в долівці сцени, що змушували виконавців шукати гладкого місця. Бракувало в програмі легкого конферансу. Живе слово було б дало змогу танцюристам віддихнути, ще й створило б живий контакт між сценою і залею. Хор ООЧСУ (чоловічий), під управою проф. Я. Барнича, до певної міри заповнив цю прогалину, але його компактні виступи в силу фактів звучали як окрема собі цілість. До речі: хор, в останньому часі, помітно підвищив свій мистецький рівень. Коли ж додати ще й сольо - виступ знаменитого Сідельника, можна сказати, що деяких пісень направду варто було послухати.

В закінчення заввага: не знаю, хто писав сумівцям тих декілька пропаґандивних речень про Україну на програмці. Так чи так — сказати, що Україна найбагатша країна на Сході Европи, що українська культура там найоригінальніша й найстарша, та що, „довгий час Україна була частиною Росії й Польщі, але національне обличчя й національна культура її мешканців донині лишилися оригінальні й інтеґральні" — це, як на 1953 рік, сердечно мало. Так мало, що не написати нічого було б більше.

Українці в телевізії. — Під гаслом „Клівленд — місто одним-єдиного світу", по каналі ч. 9 телестації WXEL, під цю пору раз у тиждень відбуваються культурні години тих національностей, що мають свої „культурні городи" в клівлендському парку національних культур.

В суботу 21 листопада відбулася українська година. На екрані весь час був „рух". Чоловічий хор ООЧСУ, з солістами Сідельником, Касарабою й іншими, як і мішаний хор ООЧСУ — обидва під управою проф Я. Барнича — звучали повно. Я. Сідельник бравурно проспівав „Ой Дніпре мій", М. Шиян два рази виступив зі скрипковим сольо, а танцюристи СУМА, з балетмайстром Ю. Русином, запрошеними П. Дмитревичем і Іриною Дубас, включно з кількалітніми „найменшими" Бобечком і Русином сповнили екран растеллієдою дужого, життєрадісного руху українського танку. Короткі, ясні, солідні пояснення в англійській мові до програми і взагалі української культури давали адв. Малицький (голова Злучених Організацій Клівленду — господар імпрези), адв. Демкович, пані Бобечко, п-на Жук і ін.

Звичайно, були й недосягнення: черговість пісень (і взагалі точок програми) лишала багато до бажання (чобу б було не закінчити спів чудовою молитвою з „Запорожця", з сольоспівом Олі Чорногор - Бойчук? — „Засяло сонце" було і не „фоногенічне" і кепсько виконане. На виправдання треба сказати, що ціла програма була склеєна нашвидкоруч (повідомлення про виступ прийшло на 2 тижні раніше), програма на сцені вичерпалася зашвидко й дреба було „латати" 15 хвилин прогалинами. Зате деякі недоліки таки дивують: чому малому Бобечкові не дали легшого танцю, як „Чумак"? В тому, що він виконував, з „Чумака" — крім одягу й батога — нічого не було. Чому до „Коломийок" хору танцював не гуцулик, тільки малий . . . козачок? . .

Так чи так — разом, узявши, імпреза була вдала й, після минулорічного виступу з колядками хору, під управою Садовського — українці Клівленду штурмом здобули телевізію й мільйони її глядачів. А це неабиякий осяг!

Справа справ. — В закінчення про найважнішу справу. З браку фондів на заплату відповідного числа вчителів і інших недоліків, наука українознавства в багатотисячній громаді Клівленду — всупереч праці й жертвам організаторів і вчителів — била слабким живчиком. Завдяки енерґійній поставі одиниць, які тут — а не в партійній жабомишедраківці — вбачають найвищу внутрішню політику для політичних еміґрантів, у нас постав Ініціятивний Комітет для створення Т-ва „Рідна Школа", що масовим членством і самооподаткуванням усіх громадян, має дати українській школі потрібний моральний і матеріяльний ґрунт для життя. Українці Клівленду мають велику нагоду закінчити етап півмертвого животіння й підшкірних воєн — а зачати етап повного життя й здорового, благословенного будівництва.

Основуючі Загальні Збори Т-ва „Рідна Школа" відбулися в неділю 29 листопада, о год. 2:30, в Українському Народному Домі, 2253 В 14 вул., в Клівленді.

оНо

СВЯТКУВАННЯ 700 РОКОВИН КОРОНАЦІЇ КОРОЛЯ ДАНИЛА

В грудні цього року минає 700 літ від знаменної історичної події, передання Папою Інокентієм IV королівської корони для українського князя Данила. З цього приводу появилося „Звернення Почесного Ювілейного Комітету для відзначення 700-ліття коронації Короля Данила". Ця відозва „До Українського Громадянства в Західній Европі" говорить про значення тієї події і потребу гідно вшанувати ці роковини релігійними і світськими святкуваннями.

„Всебічне значення події з-перед сьоми сотень літ і гостра актуальність Ювілею в наші дні кажуть роковини відзначити не тільки святами, але й ділом силя і віря в перемогу Справедливости і Правди."

Наполегливою працею українського Монаха - Василіянина підготовлюється до видання товстий том „Документів Римських Архиєреїв, що стосуються історії України (1075-1953).

Українські науковці готуються до окремої наукової Сесії, присвяченої радісній події, яка відбудеться в Римі 18 і 19 грудня 1953 р.

Українські Видавництва підготовляють популярні брошури про коронацію. Деякі середовища відзначають спонтанно заслуги Великого Монарха, як закладення Львова, символу інтеґральности західньо-українських земель.

В пресових органах з'являться з нагоди Ювілею десятки статтей і студій.

Взиваючи цілу українську еміґрацію в Західній Европі до святкування Великого Ювілею, Почесний Комітет і Ділові Комітети в поодиноких країнах Европи сподіваються, що заініціоване святкування пошириться на цілий світ, і бажають Українській Громаді на еміґрації, щоб святковий Ювілей стався для скитальців джерелом сили і віри в перемогу Справедливости і Правди."

Почесний Ювілейний Комітет існує під патронатом Архиєпископа Івана Бучка. Відозву підписали такі особи:

о. М. Ван де Малє, Генеральний Вікарій, Париж; о. д-р А. Г. Великий, Редактор „Записок ЧСВВ", Рим, д-р Я. Гинилевич, голова УСХС, Мюнхен; о. П. Голинський, Генеральний Вікарій, Мюнхен; Р. Данилевич, Голова УКАО „Обнова", Мюнхен; М. Дорожинський, Голова ЦПУЕН, Мюнхен; м-ґр А. Когут, Голова Об'єднання Українців у В. Британії, Лондон; проф. д-р В. Кубійович, Голова ЕВ НТШ, Сарсель; проф. д-р О. Кульчицький, Голова КоДУС-у, Сарсель; проф. д-р П. Курінний, Голова Представництва УВАН на Европу, Голова Ділового Ювілейного Комітету на Німеччину, Мюнхен; м-ґр В. Лісевич, Голова СУВ, Лондон; о. мітр. О. Малиновський, Генеральний Вікарій, Лондон; о. д-р М. Марусин, Секретар Ап. Візитатора, Рим; о. П. Миськів, Протоархимандрит ЧСВВ, Рим; К. Митрович, Президент ЦЕСУС-у, Париж; проф. д-р І. Мірчук, Ректор УВУ, Мюнхен; о. мітр. Я. Перрідон, Генеральний Вікарій, Брюсель; д-р В. Попович, Голова УДК, Брюсель; І. Попович, Голова КУВПО, Париж; Я. Пришляк, Голова Ділового Ювілейного Комітету на Бельгію, Брюссель; проф. д-р П. Савицький, Ректор УГТІ, Мюнхен; інж. С. Созонтів, Голова УЦГКФ, Париж; кн. Я. Токаржевський-Карашевич, Голова Ділового Ювілейного Комітету на Англію; інж. С. Третевич, Голова Комітету Українців Збіґців, Трієст; д-р В. Федорончук, Представник Українців у Італії, Рим; проф. О. Шульгин, Голова Ділового Ювілейного Комітету на Францію, Париж; доц. д-р В. Янів, Генеральний Секретар Центрального Ювілейного Комітету, Сарсель.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка уважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

Совєтський колоніялізм в Центральній Азії

(Закінчення зі стор. 2)

13 стол. Туркестан був осідком Джінґіс-Ханової держави, одної з найбільших держав, що їх знає історія. На щастя, каже автор, монгольська держава не тривала довго. Здається, що така сама доля чекає російську імперію, бо вона обіймає ту саму територію — і постала такими самими методами як сімсот років тому назад імперія Джінґісхана.

До найновіших часів було там кілька самостійних держав, яким зробила кінець царська Росія, зайнявши у 1865 році Ташкент, в 1868 р. Самарканд, а в 1873 р. Хіву. Одну характеристичну рису царських підбоїв треба підкреслити, каже наш автор, а саме — безжалісне насильство, яким послуговувались росіяни, підбиваючи ту країну. Найяскравішим виразником теорії й практики того безжалісного насильства вважає автор генерала Скобелєва, улюбленця армії і політичного ідола всіх росіян, який здобув Хіву та Фергану, і криваво здушив повстання туркестанців. Йому належать слова: „Я держуся засади, що спокій в Азії стоїть в простому відношенні до різні, яку вчините своєму ворогові".

В часі 1917 — 1924 рр., поки не скріпилася совєтська влада, на території Туркестану існували три незалежні держави, кінець яким зробила червона армія, розправившись з державницькими прагненнями новозавойованих народів Туркестану.

Большевики приступили до створення централістичної системи управління. Першим кроком було намагання взяти під свою контролю селян і кочовиків. Всупереч всім вимогам економії і елементарної справедливости завели большевики колективізацію та припинили сезонове кочівництво. Вислід того всього був страшний. Від 1926 до 1939 року стан автохтонної людности впав на 21,9 відсотка. В тому часі кожний з трьох казахів згинув, кількість скоту зменшилась на три чверти. Але свою ціль большевики осягнули: вся людність Туркестану опинилася під 100-відсотковою совєтською контролею. Почалася шалена русифікація. Перекручування історії зайшло так далеко, що видумано теорію меншого зла, змістом якої було твердження, що для туркестанців краще попасти під владу Росії, ніж будь-якої іншої держави. Звеличування Росії стало таке загальне, що провиною була навіть критика царської Росії. Придумано в Москві і пущено в рух такі страшні сили: універсальну ідеологію, колективізацію, механізацію всіх внутрішніх пружин життя. Все те на знищення національного духа підбитих народів. Очевидно, що в тих обставинах відосередні рухи не мали жадного вигляду на успіх. Здавалось, що совєтські червоні води залили все — і гори і долини — і все заснуло мертвим сном.

Прийшла німецько-російська війна і принесла зі собою несподівані факти: велике число дезертирів і полонених зі совєтських армій в першому році війни. Зі самого Туркестану їх начислювали на півмільйона. Хоч німці обходилися з ними в таборах дуже жорстоко і вони вмирали тисячами, все ж таки коло 180,000 з них зголосилися до служби в німців. Але й після того німці поводились з туркестанцями дуже зле, хоч з них були добрі вояки. Вони вірили, що варто боротися і вмирати за волю рідного краю, яка прийде по розгромі совєтів. По війні альянти видали всіх тих туркестанців Совєтам, і слід по них загинув. Все це, каже автор, зводиться до того, яким глибоким було стремління до незалежности в серцях туркестанської молоді по 25-літньому пануванні Совєтів.

По другій світовій війні нічого не змінилося. Вернулася та сама совєтська дійсність, але під її поверхнею живий націоналізм жевріє. Він відповідає на совєтську дійсність великою духовою реакцією, яка є найважливішим чинником у житті народів, бо всі великі рухи в історії були рухами духа і ідей.

Час від часу совєтська преса б'є на сполох, що тут і там виринають різні ухили, що в літературі і науці розпаношився буржуазний націоналізм і що навіть віднова релігійного життя охопила туркестанську молодь.

Доля країни, каже наш автор, лежить в руках молодого покоління, яке проходить тверду совєтську школу життя і в слушний час створить щось нове, чого покищо передбачити не можна.

Увага! Українці м. Честер, Па., й околиці!

В неділю, 6. грудня 1953, о 3. год. попол.

в Українському Народному Домі, 4 Ward Street

— відбудеться —

ВЕЛИКЕ ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ

Промовлятиме представник У.К.К.А. на тему:

ПРАЦЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ І ЙОГО ДАЛЬШІ ЗАВДАННЯ

По доповіді:

Дискусія, запитання й відповіді.

Українські Громадяни! Приходьте на Віче масово! Всіх щиро запрошує —

Управа Злучених Українських Організацій міста Честер, Па., Відділ У.К.К.А.

Зимова прогулька на Пластову Оселю в Іст Четгем, Н. Й.

Управа Пластової Оселі в Іст Четгем уряджує в днях 25. 26. і 27. ГРУДНЯ ц.р. ПРОГУЛЬКУ НА ОСЕЛЮ — на яку запрошує всіх, що бажають приємно перевести свій вільний час від праці серед гарної природи.

В програмі прогульки виступ редактора Івана Керницького, новооснованого мішаного квартету в супроводі бандур — з участю: п-і Галя Хамула, сопран; п-і Іванна Коновів, альт; п. Володимир Юркевич, тенор і п. Роман Левицький, баритон — фортепіяновий супровід п-і проф. Іванна Приймова; їзда на лещетах та совгах, змагання у стрілянні до цілі й інші несподіванки.

Виїзд автобусу в п'ятницю дня 25. грудня ц.р. о год. 10-ій рано від Пластової Домівки при 144 Друга Евеня в Ню Йорку — поворот в неділю після обіду — кошти переїзду в обі сторони $6. Нічліг, прохарчування і добірний буфет по низьких цінах є запевнені. Зголошення на побут, а зокрема на переїзд автобусом враз з грошевим переказом просимо слати на адресу: пл. сен. Ілля Шевчук, 221 Е. 6. вул. Ню Йорк 3, Н. Й., або особисто в Пластовій Домівці кожної п'ятниці між год 7. і 9. веч.

Управа Пластової Оселі.

УВАГА! ШІКАҐО І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Повідомляється, що

В ПОНЕДІЛОК, 7-го ГРУДНЯ 1953 Р.

В ГОДИНІ 8. ВВЕЧОРІ

— відбудуться —

в Домі Відділів У. Н. Союзу

841 N. WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILL.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

На ці збори повинні прибути урядники та члени всіх відділів У.Н.Союзу зі Шікаґа й околиці. Про організаційні справи У.Н.Союзу говоритиме гол. предсідник У.Н.Союзу **Д. Галичин.**

Т. Шпікула, гол. радний — С. Куропась, гол. контрольор — Анна Васильовська, гол. радна

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ

Відділ в Ню Йорку

— повідомляє, що —

В СУБОТУ, 5. ГРУДНЯ 1953 Р.,

в залі Українського Літературно-Мистецького Клюбу при 149 — Друга Евеня в Ню Йорку

— відбудеться —

доповідь п.н.

„СУЧАСНИЙ СТАН НА УКРАЇНІ І ПЕРСПЕКТИВИ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ"

1. Чи має Україна свої „власні сили"?
2. Сучасний стан масової визвольної боротьби,
3. Що знає еміґрація про сучасну Україну, і навпаки?
4. „Революційна романтика" і наука про революцію,
5. Перспективи нашої перемоги в умовах:
   а) світової війни й перемоги Заходу,
   б) світової війни й перемоги СССР,
   в) світового миру.

Доповідь, заплянована на виклик широкої і цікавої дискусії, виголосить Вп. ВСЕВОЛОД ГОЛУБ.

Початок в год. 7:30 ввечорі.

До численної участи запрошує всіх — Управа.

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ В АМЕРИЦІ

Централя в Ню Йорку

запрошує Членів Т-ва й зацікавлених темою гостей на доповідь:

Д-р О. АНДРУШКОВА

„Про інтервал дійсности альгебраїчного рівнання",

що відбудеться

В СУБОТУ, 5. ГРУДНЯ, о год. 7. вечора.

в домівці Т-ва при 78 St. Mark's Place, New York City.

ВАРТІСНА КНИГА ДЛЯ КОЖНОГО!

ЦІННИЙ ДАРУНОК НА СВ. НИКОЛАЯ, РІЗДВО І НОВИЙ РІК!

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ

і висилається всім Передплатникам, а новим замовцям за попереднім надісланням належитости (у Канаді можна за післяплатою на пошті).

ЦІНА $15.00 з пересилкою.

Книга має понад 800 сторін друку, формат 10x7x2,½ цалів, гарний папір, оправлена в полотно з мистецькими золотими витисками, понад 500 ілюстрацій, окремі таблиці, мапи боїв від княжих часів аж до Української Повстанської Армії. Окрема кольорова таблиця.

До старої „ІУВ" додані нові розділи про Карпатську Січ, Українську Дивізію і Українську Повстанську Армію з ілюстраціями разом коло 300 стор.

Замовлення просимо посилати до:

Ukrainian Book Club, Ltd.

834½ MAIN STREET, WINNIPEG, MAN., CANADA

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Передплата тепер $15.00. По виході з друку $18.00.

друкується і появиться в лютім-березні 1954 р.

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ В АМЕРИЦІ

ПОВІДОМЛЕННЯ

Управа Т-ва Укр. Інженерів в Америці повідомляє, що

6-ті Загальні Звичайні ЗБОРИ Товариства

відбудуться

в суботу, 12-го грудня та в неділю, 13-го грудня 1953 року в Домівці Товариства (78 St. Mark's Place, New York, N. Y.) Початок в суботу дня 12 грудня 1953 р. в 1-ій год. пополудні.

Управа Т-ва.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Й. УВАГА!

Школа Українських Нар. Танків в Рачестер, Н. Й. під дир. **Івана Заболоцького,** влаштовує

КОНЦЕРТ

УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ І ПІСНІ

В СУБОТУ, 5. ГРУДНЯ 1953 Р.,

год. 7. вечора

в залі Українсько-Амер. Клюбу, 292 Hudson Ave.

Багата програма, в яку входять:

а) Українські нар. танки учнів школи,
б) Жіночий КВАРТЕТ-РЕВЕЛЄРСИ під дир. Проф. Кирила Цепенди, в супроводі орк. П. Пришляка.

Оркестра до танків під дир. Юркова.

Вступ: для дорослих 75¢ вкл. з податком — для дітей 25¢.

Дохід призначений для українських Ветеранів- залишенців в Европі.

ПОВІДОМЛЕННЯ:

Спілка Української Молоді Америки та Організація Оборони Чотирьох Свобід України

організують

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ УНІВЕРСИТЕТ.

5-го грудня розпочнеться праця. Кожної суботи в Університеті читатимуться лекції за наміченим річним пляном з історії, історіософії, культури, політики й економії.

Управа Університету закликає українську молодь і старше громадянство постійно відвідувати намічені виклади.

В грудні місяці ц.р. будуть прочитані такі лекції:

5 ГРУДНЯ (субота): „Хмельниччина й Українська Держава" — проф. О. Оглоблин.
12 ГРУДНЯ (субота): „Геокультура України" — інж. Є. Маланюк.
19 ГРУДНЯ (субота): „Київська держава середньовіччя" — інж. Є. Маланюк.
26 ГРУДНЯ (субота): „Вихідні позиції української визвольно-політичної акції" — проф. І. Вовчук.

Перша лекція (5-го грудня) відбудеться в залі Студії Авраменка, 4 Ст. Маркс Плейс (8-ма вул.). Чергові лекції — в приміщенні ООЧСУ, 123 Друга Евеню.

Початок лекцій о годині 6:30 вечора.

Управа вірить і надіється, що члени СУМА І ООЧСУ Ню Йорку й околиці всі стануть постійними слухачами Університету.

Управа Народнього Університету.

● ПРАЦЯ ●
Help Wanted—Male

ДОСВІДЧЕНІ
Машиністи і "Toolmakers"
від 25 до 40 років до праці в Lebanon Valley, Pa., в розвиваючімся промисловім центрі. Стала праця, добра платня. Зголошуватись:
I. AUMAN MACHINE CO.
4th Avenue and Spring Street
Lebanon, Pa.

СТОЛЯРІ
Дуже добра заплата. Праця через цілий рік „Framing and sheating".
TERRACE FIRESIDE
YORK, PENNSYLVANIA
Зголошення до
MR. GARLAND
на місці.

АВТО МЕХАНІК
першоклясний, першенство з досвідом Chevrolet. Свої знаряддя. Добра стала праця, не на piece work. Висока заплата, всі користі. Зголошуватись:
LINDSLEY-CHEVROLET
12 Elm St., Montclair, N. J.

До помочі автовим механікам мастильникам до авт.
Платні свята. Госпіталізація. $5\frac{1}{2}$ дня в тиждень.
Голоситись особисто
Mr. Temple
OVERPECK MOTORS
41 Mt. Vernon St.,
Ridgefield Park, N. J.

MILLWORK DETAILER
Досвідчені
Знамениті умовини праці.
Зголошуватись до
MR. PALLISER
CENTER LUMBER CO.
85 Fulton St., Paterson, N. J.

SHEER and PRESS BRAKE
ОПЕРЕЙТОРИ
Вимагається досвіду щонайменше 3-ох років.
Питати за Mr. H. Londner
CRYLON STEEL CORP.
1718 Grand St., Hoboken, N. J.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Степан Вусатий

НАЦІОНАЛЬНИЙ КРИМІНАЛ

Малий фейлетон

На останніх річних зборах Централі УКК в Ню Йорку хтось сказав в дискусії над станом Українського Народного Фонду:

— Що ж зробимо нашим людям, коли вони не хочуть платити Національного Датку? До національного криміналу їх не замкнемо, бо такого не маємо...

Звичайно, присутні на зборах весело засміялися голосним, національним сміхом з цієї геніяльної думки старокрайового радикального слона, та й тільки... Що ж, ми усе смішками збуваємо: чи розумне хто скаже що, чи дурне — завжди сміємося. А воно, Шановні Читачі, справа дуже поважна, і не сміятися, а подумати й застановитися нам над нею треба.

Бо й справді, рідного, національного криміналу, отакого справжнього криміналу з національними ґратами у вікнах, з національною діркою в дверях, з рідним національним ключником і з національною „парашею" в куті — ми таки на еміґрації не маємо... Усе вже ми маємо тут, на еміґрації: національні уряди, національні Центри, національні УНРади, національні УГВР-и, національні парляменти, національні ґвардії і навіть маємо національне СБ... Бракує ще тільки національного криміналу, і вже мали б справжню державу в державі...

Нарікаємо часто, що в нас, мовляв, немає правопорядку на еміґрації, що плодяться національні відступники, завелися якісь федералісти, що не консолідуємося, по двоє однакових національних свят в одному місті святкуємо, на національні імпрези не ходимо, на збори спізнюємося...

А чи знаєте Ви, чого в нас так діється?

Того, що не маємо свого рідного національного криміналу. Запевняю Вас, Шановна політична й неполітична, давно й новоприбула Еміґраціє, що якби у нас був свій національний кримінал, — усе це зникло б, і в нас на еміґрації запанував би такий лад, що всі нам позаздрили б...

Ось, візьмім, для прикладу, нашу консолідацію: вже кілька років про неї говоримо, пишемо, дискутуємо, декляммуємо, мріємо, вижидаємо — а її, задрипанки, як не було в нас, так і немає...

А якби так у нас свій національний кримінал був — зараз вона, ота консолідація, у нас настала б. Заперли б всіх тих, що не хочуть консолідуватися, до національного криміналу, подержали б 2-3 тижні, поїли б вони національної кримінальної юшки, поносили б національної парашки, випустили б — а вони: бух! один другому в партійні обійми і:

— Консолідуймося, консолідуймося! — кричали б...

А світові заявили б:

— Від сьогодні немає вже в нас більше ні бандерівців, ні мельниківців, ні уердепівців, ні інших ундівців та соціялістів, а є тільки українці...

І зараз на другий день консолідація настала б. Їйбо, так було б.

І так робили б ми з усіма національними переступниками, більшими й меншими:

Не заплатив хтось Національного Датку — мах його на місяць до національної тюрми...

Заклали десь в одному місті другу Філію, чи другий Відділ УКК — зразу їх, національних киринників, до національного криміналу на пару тижнів...

Святкували в якомусь місті дві Листопадові річниці — бух одних і других на національної Іванової хати, хай там годяться...

Написав хтось на когось непристойну статтю — гоп його за національні ґрати.

Вструґнув хтось образливого фейлетона — ну ж такого під національний замок...

Знаю, що багато з Вас, Шановні Читачі, казатимете: не слід такого писати, а то чужі люди лаятимуть, тоталітаристами, приклонниками поліційної держави охристять... Думайте й говоріть, як хочете, а я все таки кажу, що національного криміналу нам треба, як вмерти. Без нього ніяк правопорядку в нашій еміґрації не заведемо.

Говоритимуть інші: якже ж його збудувати, отой національний кримінал, коли, он, на Народний Дім в Метрополії 50 років було потрібно. Тільки недовірки можуть говорити, що не можна, а я кажу, що можна.

Звідки грошей взяти? Простісінька справа:

Не розділяймо УНФонду на різні УНРади й УГВР-и, а купім за ці гроші національний кримінал. Не мусить це бути зразу великий будинок, бож не Луб'янку та й не Бриґідки станемо будувати. Не всю ж нашу політичну еміґрацію почнемо туди замикати, а провідників тільки, отих, що вічно сваряться та й гризуться між собою, а діла не роблять. А їх же не багато в нас, всіх, мабуть, в одній камері на п'ять душ помістив би. Два Андрії, Степан, Данило — та й усі. Гадаю, що такий будинок, як „Дім Української Культури" вистачить.

Пропоную найперше придбати національний кримінал в Америці, бо тут найбільше нашої політичної еміґрації та й найбільше революційних демократів і демократичних революціонерів поназ'їздилося. Він конче повинен знаходитися в Ню Йорку на 7-ій стріті, зараз біля церкви св. Юрія. Сюди бо сходиться в неділю й свята вся наша еміґраційна еліта, то легко буде ловити тих, хто національного гріха допустився.

А як в Америці цей національний кримінал покажеться благодійним, як тут все наше життя сконсолідується й вправовпорядкується, тоді побудуємо їх по одному на всіх континентах, всюди там, де живе українська політична еміґрація.

Help Wanted Male—Female

ФАХОВІ РОБІТНИКИ-ЦІ ДО ПРАЛЬНІ
Потрібні досвідчені робітниці до прання одностроїв сорочок і т. д. Добра платня, 40 год. тижнево, кошти транспорту від центрального пункту.
Director of Bldg Service
ROOSEVELT HOSPITAL
Metuchen. N. J.

● ПРАЦЯ ●
Help Wanted—Female

ОПЕРЕЙТОРКИ
досвідчені в суконках та комплетних одягах. Стала праця, добра платня.
DONNIE DRESS CO.
281 Grand Street
New York City

ДОСВІДЧЕНІ КОСМЕТИЧКИ-ФРИЗІЄРКИ
до праці під кінець тижня.
Голоситись:
ALICE HOUSE of BEAUTY
1175 Pugsley Ave. Bronx, N. Y.
близько
Pelham Bay Line at 177th St.
Parkchester

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчені в суконках також до чищення і прикрас.
HOWARD DRESS CO.
861 4th Avenue, Brooklyn, N. Y.
Phone: ST. 8-3274

Help Wanted—Male

ДЖЕНІТОРИ — ПОРТЕРИ
У віці 25-35, мусять мати рекомендації. Загальна праця, чищення бюр, сполучене з легким фабричним виробництвом; стала праця, знамените заплата, реґулярні підвишки, платні свята, вакації й інші користі.
ГОЛОСИТИСЬ У ВІДДІЛІ ПРАЦІ
Western Electric Co., Inc.
637 CENTRAL AVENUE, NEWARK, N. J.

● Business Opportunity ●

PATERSON, N. J.
ТАВЕРНА, тижн. прихід $2,000 Ціна $20,000.
РЕСТОРАН І ТАВЕРНА, тижн. прихід $1,200. Ціна $9,000.
ТАВЕРНА й АПАРТ. будинок, тижнев. прихід таверни $1,000. Рент з апарт. і крамниць $500 місячно. Загальна ціна $35,000. Маємо на продаж багато різного рода бизнесів.
WILLIAM T. MASSAKER
281 Union Ave., Paterson, N. J.
Mulberry 4-1317.
Отворено до 8. веч. в нед. 1-5.

DEL. — GROC. — BEER
5-кімнатне помешкання, 2-автовий ґараж, Glendale продає з втратою, знаменитий бас, 9-стопова скриня на делікатеси, 12-стоповий холодильник, прилавок. Рент $125 місячно. Години від пон. до четв. 7 перед пол. до 8 попол, п'ятниця й суб. — до 9 ввечорі. В неділю зачинено. Ціна разом із складом $4,500.
EV. 2-8012

ICE CREAM PARLOR & Luncheonette — Brooklyn, N.Y.
Модерно влаштоване, 40 років існуюче, із знаменитим виглядом на розбудову підприємство. $38,000 річного прибутку, власник залишає працю.
Ціна $14,000 — готівка $4,000
Main 2-9694

ТАВЕРНА
HOBOKEN — LONG BAR,
$600 тижнево
Добрі умовини. Мало готівки.
Ridgewood 6-2446.
MRS. GARVIN.

САЛЬОН КРАСИ (2)
Добре положення. Продається нижче ціни за кожну можливу оферту.
Bronx, N. Y.
Tl. 2-9710
вечорами KI. 2-4103

ТАВЕРНА
що складається з 3-поверхового мурованого будинку, 2 апарт.
York & Green St., Jersey City, N.J.
HEnderson 4-4963
After 5 P.M. HEnderson 4-9119

● КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ ●

РІЗДВЯНІ КАРТКИ, мистецькі всіх малярів, (з ковертами) висилаємо 12 штук за $1.00; 2 туз. за $2.00; 3 туз. за $2.50 — за попереднім надісланням грошей.
СТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1954 рік по 35¢ з коштом пересилки. Для склепів — знижка в ціні.
Замовляти:
A R K A Co.
48 East 7th Street
New York 3, N. Y.
Phone: GRamercy 3-3550

● БУДІВНИЧІ ●

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ
Будуємо виключно для українців по цілій Америці. Маєте будівельну проблему? Кличте нас. Школа, Церква, Народні Доми та інші проекти. Головний Інж. В. Сімонцев. Просимо нам писати:
UKRAINIAN CONSTRUCTION Co.
99 Elmwood Ave., Irvington, N. J.

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
В. Череватюка і Сина
YARDLEY FURNITURE CORP.
Manufacturers of Upholstered Furniture
730 EAST 149th STREET
BRONX 55, NEW YORK
Tel.: CYpress 2-9521

САЛЬОН КРАСИ
„МАРИКА"
Щоденні години: від 9. рано до 8. ввечір.
318 EAST 6th ST.
(Bet. 1st & 2nd Ave.)
NEW YORK 3, N. Y.
Telephone: GRamercy 5-7244

Соколина Гребля (Фалкон Дем) на Ріо Ґранде була збудована спільно З'єдиненими Державами та Мехіко. Її вважають за виїмковий приклад співпраці поміж сусідніми країнами для використання спільних природніх ресурсів. Обслуговуючи долину Ріо Ґранде, гребля дає енерґію для електрівень та ірриґації обох берегів цього природного кордону між З'єдиненими Державами та Мехіко на протязі сотень миль.

Загальна Рада

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної родини.

НАГОДА!
МУЗИЧНІ ТВОРИ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ.
Народні та історичні пісні на мішаний, чоловічий і жіночий хори.
Повне посмертне видання!
За три збірки ціна лише $3.50
Замовлення слати:
"SVOBODA"
P.O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЙОНГСТАВН, О. — Бр. св. І. Хрестителя відд. 230 повідомляє своїх членів, що спеціяльні збори відділу відбудуться в неділю, 6. грудня, о год. 2:30 пополудні в своїй залі, 914 Френклін Евеню. Є дуже важні справи до вирішення. Отож Ваша присутність є обов'язкова. — М. Мушинський, предс.; Д. Войтович, кас.; І. Павловський, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. — Бр. св. І. Хрестителя відд. 96 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 6. грудня, точно в годині 1:30 попол., у церковній залі 7 Carson St. SS. Буде вибір нового уряду, багато важних справ, тому присутність членів обов'язкова. — Д. Василик, секр.

БЕЙОН, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, відд. 213 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в вівторок, 8. грудня, в У. Н. Домі 35 Вест 19 вул., о год. 7. вечора. Просимо всіх членів прибути, довгуючих проситься вирівняти свою залеглість, щоби не перетягати довгу на 1954 рік. — В. Салій, предс.; М. Данько, кас.; А. Васараб, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Т-во „Українська Січ" відд. 39 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 6. грудня о год. 3. попол., в залі Укр. Нар. Дому. Всіх членів проситься ласкаво прибути на збори. — Управа.

ВІЛКСБЕРІ, ПА. — Бр. св. І. Хрестителя, відд. 223 повідомляє всіх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 6. грудня в парафіяльній залі, зараз по Службі Божій. Проситься членів прийти на час і вирівняти свої довги. Братство мусить вислати гроші начас. — Уряд.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Бр. св. Василія відд. 168 подає до відома, що річні збори відбудуться в неділю, 6. грудня, о год. 2:30 попол., в залі Укр. Нар. Дому під ч. 760 Стейт вул. Проситься членів прибути на час і привести зі собою нових членів, щоби їх вписати до УН-Союзу. Довгуючих членів напоминаємо щоби не залягали зі своїми вкладками на другий рік. На зборах буде річний звіт уряду і контрольної комісії за 1953 рік та вибір нового уряду на рік 1954. Присутність членів на тих зборах обов'язкова. — Н. Марків, предс.; С. Каспин, кас.; Г. Бабин, секр.

ДЕНВЕР, КОЛО. — Річні збори 226 відд. відбудуться в неділю, 6. грудня, в домі ч. 3331 West 33rd Ave., о год. 3. пополудні. Присутність всіх членів обов'язкова. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні (бизнесові) збори Т-ва „Дністер", відд. 361 відбудуться в суботу, 5. грудня, о год. 8. ввечорі, у власній домівці при 119 Евеню А в Ню Йорку. У програмі: звіти (фінансовий, опікунів хворих, домівки), справа виборчих зборів, плян праці на наступний рік, кореспонденція, біжучі справи, внески й запити. Присутність членів обов'язкова. Перед зборами приймається вплату членських внесків. Чинна також бібліотека. — М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; В. Вишинський, кас.; В. Барагура, рек. секр.

Посмертні Згадки

ПОХОРОН

бл. п. **МИХАЙЛА МАЛИЦЬКА** відбудеться в четвер, 3. грудня, о год. 9. рано з дому матері покійного Haefle St. Lower Askam, до церкви св. Преображення в Hanover Township, Pa.

Ольга Малицька, дружина.

АННА, з Войцеховських, **СТЕЦУЛА**, членкиця відд. 237 У. Н. Союзу в Честер, Па., померла 5. листопада 1953 р., в шпиталі в Честер, Па. Покійна родилася в селі, Біле, пов. Перемишляни. Полишила в смутку мужа, 2 синів, 3 замужні дочки, 4 внуки. Похорон відбувся 9. листопада до української православної церкви в Честер, Па., при участи двох священиків та парафіян і Знайомих. Тлінні останки поховано на цвинтарі Lawn Crown. — В. Їй П.!

Секретар.

Ділимося сумною вісткою, що дня 19. листопада 1953 р., в Фортвайн, Інд. померла наша Дружина і Мати

ВУСТЯ КАПИНОС.

Похорон відбувся 21. листопада 1953 р.

Вічна Їй Пам'ять!

Горем прибиті
Муж — ПЕТРО
Дочка — НАДІЯ.

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ" І ВІДДІЛ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ „САМОПОМІЧ" В НЮ ЙОРКУ

ділиться зі своїми Членами й Українським Громадянством сумною вісткою про смерть сл. п.

Інж. ІЛЯРІЯ ОЛЬХОВОГО

б. старшини УГА., б. Директора Центробанку у Львові, Головного Директора Кредитової Кооперативи, Голови Контрольної Комісії Відділу „Самопоміч" в Ню Йорку та ініціятора й Організатора Українських Кредитових Кооператив на терені ЗДА.

Панахида за душу Покійного відправиться у вівторок, 1. грудня в год. 8-ій вечора в каплиці похоронного заведення П. Яреми.

Похорон відбудеться в середу, 2 грудня в год. 9:30 ранку з церкви св. Юрія при 7-ій вулиці на цвинтар Кальварія

ДИРЕКЦІЯ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ
і
УПРАВА ВІДДІЛУ „САМОПОМІЧ"
в Ню Йорку.

● REAL ESTATE ●

GENTELMANS FARM ESTATE
Wall Kill — New York
462 акри, дуже модерний 11-кімнатний будинок, 3-лазнички, дім з каміння і дерева, велика модерна стодола з 6-кімнатним мешканням, сіло, 3-автовий ґараж, повне фармерське влаштування, подостатком води, електрика знаменита дорога, приватне озеро, податок $680, ціна $90,000 за все.
Wm. BODINE & CO.
Exclusive Agent
200 W. 72 St., New York City 23
TR. 4-6890

ДОБРА НАГОДА — ФАРМА
Продуктивна молочна фарма, 135 акрів, на повному ходу. Стайня на 30 корів, шпихлір, молочарня, склад машин, 8 кімнатний гарний дім, усе в доброму стані. Має нову верчену керницю і зовсім модерну водну систему. Ціна включно з сіном, зерном і різними машинами $13,650.
MANG & BOWNE AGENCY, Inc.
44 Main St., Sidney, N. Y.
Tel.:2561

West. Co. Briarcliff Manor
Збудований на замовлення дім для високопоставленої особи, на розі $\frac{1}{2}$ акр. парцелі. Чудове положення. 550 ст. висоти, сухо і здорово. Школи, басейн у місцевості. Кухня, окрема їдальня. Вітальня, коминок, долівка виложена плитами з горіхового дерева. Кедрові шафи, розсувні магоневі двері. Дві лазнички. Ґараж на 2 авта, пивниця. Ґаз, гаряча вода, огрівання. На бажання висилається світлину. Ціна $38,000. Можливе посередництво.
CHARLES H. ANDERSON
Corner Elm and Birch Rds.,
Briarcliff Manor, N. Y.
Telephones:
Briarcliff 6-2818, COrtland 7-6141
(New York City)

OYSTER BAY COVE
Новий колоніяльний дім, 3 спальні, 2 лазнички, два акри лісу, право користуватися прив. побережжям. $32,500.
A. A. SALKALN
OY 6-0892R.

JAMAICA, L. I.
2-родинний дім, 14 кімнат, 4 ґаражі, площа 60x100, добрий прихід, близько підземки.
Bowling Green 9-4771
За посередництвом.

МОЛОЧНА І КУРЯЧА ФАРМА
77 акрів, загосподарена при твердій дорозі, велика стодола, інші бічні будинки, 18 корів (дійних), 50 курят, комфортовий 6-кімн. дім, всі вигоди. Жадає готівки приблизно $15,000, решта на легкі сплати.
EDNA M. LOREY, INC.
1125 E. Second St., Plainfield, N.J.
PL. 5-0109; 5-0106

WESTBURY — "Barn on Estate"
на $\frac{1}{4}$ акра або більше, оливне огрівання, водопроводи, електрика, викінчений 5 кімн. апарт. з 2 лазничками; ідеальне до перемоделювання. Добре купно.
Кликати:
Westbury 7-1436

● MISCELLANEOUS ●

ЕЛЕКТРИЧНІ ПОЇЗДИ
повна лінія; іграшки і ляльки, признаємо всі знижкові картки. Користайте з нашого кредитового пляну.
CARL E. VOOSEN
828 Manhattan Ave. B'klyn, N.Y.
EV. 3-6067

ХОЛОДІЛЬНИКИ
Ґарантовані, дуже добрі!
Спеціяльна ціна — $25 за штуку.
1659 3rd Ave. (93rd St.) N.Y.C.
EN. 9-3339

НА ВЕСІЛЛЯ
6 ПРЕКРАСНИХ БЕНКЕТОВИХ КІМНАТ
Всі ціни від $100 вгору.
CENTRAL PLAZA
111 2nd Avenue, New York City
AL. 4-9800

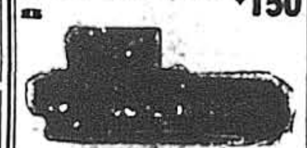
Щоб бути гарнішими за дуже приступні ціни, зайдіть до
VICTORIA BEAUTY PARLOR
Все виконується, найліпша якість.
Власителль: Н. Построжний
27 St. Mark's Pl. New York
Tel. AL 4-5585

SANTAS SHOUTING
про
великий виріб
ТОРТІВ
ТІСТОЧКА І ПЕЧИВА
GARDEN BAKE SHOPS
256-03 Union Tpke., Elmont, L. I.
Fl. 2-9716
72-01 Kissen Blvd., Flushing, L. I.
JA. 6-9600

Вступайте в членн У. Н. С.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща по цінї так низькій як $150

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

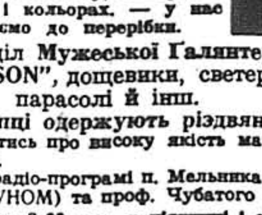
ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околиця
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

● MISCELLANEOUS ●

ОПОВІЩЕННЯ
Наслідком пожежі перенесено наш офіс і нова адреса така:
40 HILLSIDE AVENUE, METUCHEN, N. J.
2 Doors from the present Telephone Building.
Просимо нам повідомити наших клієнтів, що врятовано з пожежі архів з особистими раніщими перевірками очей.
DR. LESTER S. GASSMAN
Optometrist
Години: Пон.-Четв. 9 A.M.-6 P.M.
Вівт.-П'ятн. 9 A.M.-8 P.M.
Середа 9 A.M.-12 M.
Субота 9 A.M.-5 P.M.
Phone: Metuchen 6-1242

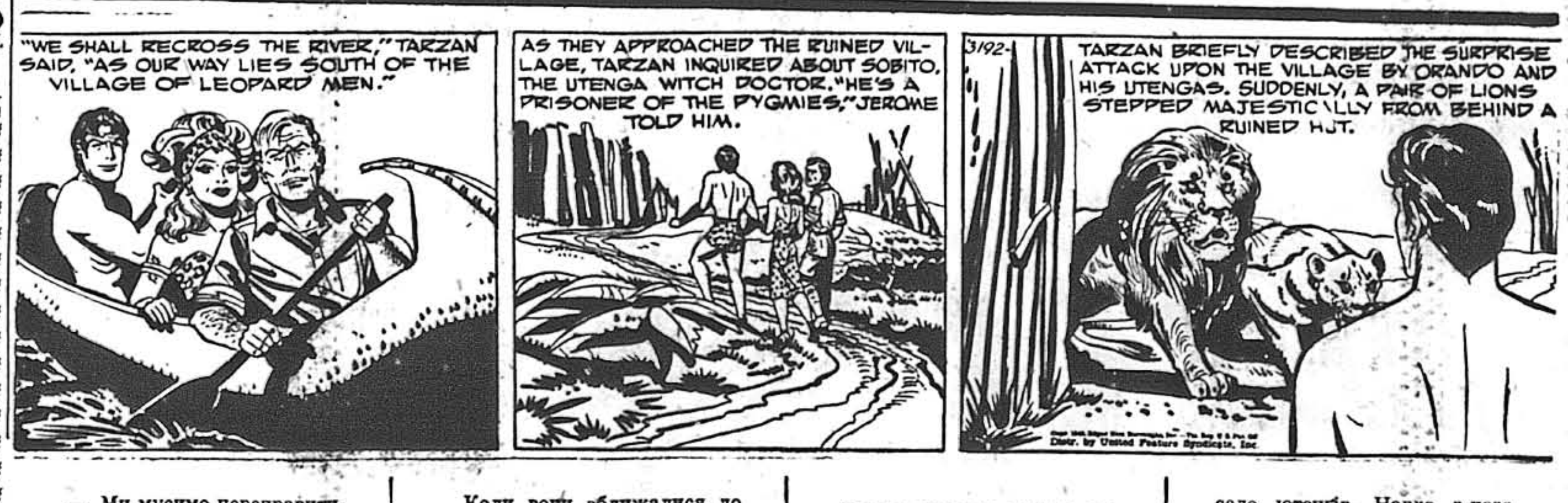
ПЛАТІВКИ „СТІНСОН"
цінний святочний подарунок для Ваших Рідних і Знайомих
МИ ЩЕ МАЄМО ОБМЕЖЕНИЙ ЗАПАС ПЛАТІВОК
„НАТАЛКИ ПОЛТАВКИ"
Щоб уникнути розчарування, замовляйте негайно!
STINSON records
ПОВНА ОПЕРА
17 нерозбивальних платівок в чудовому шкіряному альбомі, наспівана визначними силами Київської Опери.
СПЕЦІЯЛЬНО $15.00
Альбом можна замовити у Вашій місцевій музичній крамниці, або написати до нас (залучивши до замовлення чек або мані ордер).
Постачання по всіх країнах. Домагайтесь повного Каталога українських і російських плит СТІНСОНА в найближчій крамниці, або пишіть за ними до:
Union Square Music, Inc.
27 UNION SQUARE WEST, NEW YORK 3, N. Y.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР, НАЙКРАЩИХ РІЗДВЯНИХ ДАРУНКІВ!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул. між 2-3 Евеню.)

має на складі найбільший вибір фільцових КАПЕЛЮХІВ власного виробу на осінь і зиму, найкращої якости в найновіших фасонах і кольорах. — У нас куплені капелюхи приймаємо до перерібки.
Пригадуємо, що маємо відділ Мужеської Галянтерії, а саме першої якости сорочки знаної марки "JAYSON", дощевики, светери з імпортованої вовни, парасолі й інш.
Всі наші покупці одержують різдвяні дарунки.
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.
Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, (станція WHOM) та проф. Чубатого в суботу о год. 2:30 по пол.
Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботі до 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (Іст. 8. вул. Bet. 2—3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 3192. Неспокійний привіт

— Ми мусимо переправитися через річку — сказав Тарзан, — бо наш шлях веде на південь від села леопардолюдей.

Коли вони зближалися до зруйнованого села, Тарзан випитувався про Собіта, лікаря - чарівника. — Він в'язень пігмеїв, оповів йому Джером.

Тарзан коротко описав несподіваний напад Оранда на село ютенгів. Нагло з-поза руїн халуп масстатично вийшла пара левів.